

Tiliä etsimässä

Useimpien tehdessä kirjanpitoaan vain harvoin ovat tilitkin usein hukassa. Jokaisessa ohjelmassa on oma keinonsa oikean tilin löytämiseksi, jottei koko tilikarttaa tarvitse kahlata lävitse.

HANNU PAAVOLA

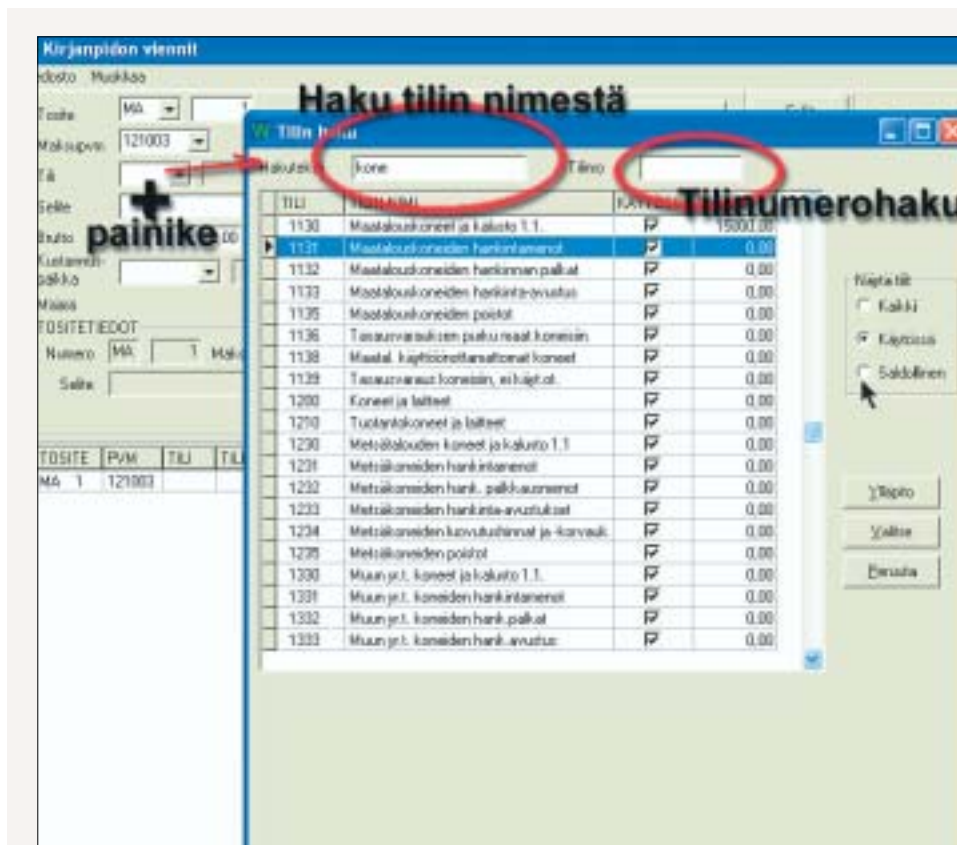
O sassa ohjelmia on käytössä monille hieman turhankin pitkä yhtenäistilikarttaa. Vaikka alun alkaen oli pyrkimys täydelliseen tilipuitteeseen, on siinä omat puutteensa, onhan käyttäjillään huomattavasti toisistaan poikkeavia tarpeita. Kaikissa tätä tilikarttaa käyttävissä ohjelmissa runko on saman tyyppinen, mutta jokaisessa tilikarttaa on hieman mukautettu. Täysin omaa tilikarttaa käyttäviä ohjelmistakin löytyy vastaavan tyyppistä numerointia, kuten AktiiviW:ssä.

Tilinkartan laajuutta maataloudessa kasvattaa se, että niin ostoja kuin menojaakin joudutaan käsittelemään useilla eri arvonlisäverokannoilla. Tulevana verovuonna eri arvonlisäverokantojen erittely koskee myös ostoja. Käyttäjälle on toisaalta helpompaa, kun sopiva tili löytyy valmiina sopivalla verokannalla.

Suosikkitilit

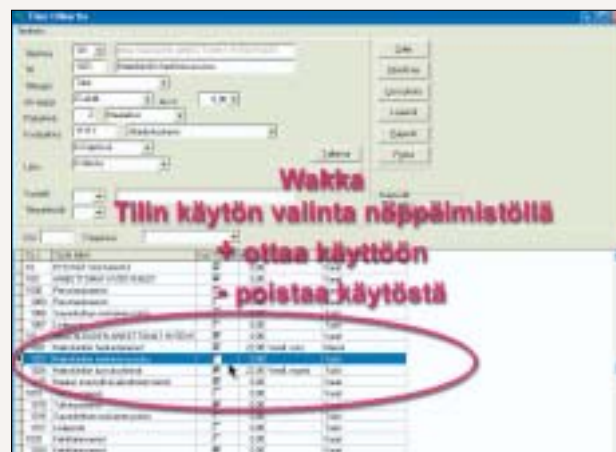
Jollei tilikartalta tarvita kuin vain joitakin tilejä, niin ohjelmissa voidaan rajata näkyville tulevia tilejä merkitsemällä halutut käyttöön tai suosikkitileiksi kuten Maatalousneuvoksessa. Kun samoja ohjelmia voidaan käyttää myös yritysten kirjanpitoon, niin tämä tempu toimii myös yritystilikarttaa käytettäessä.

Pitkällä tilikartalla työ on melkoinen urakka, joten ohjelmista

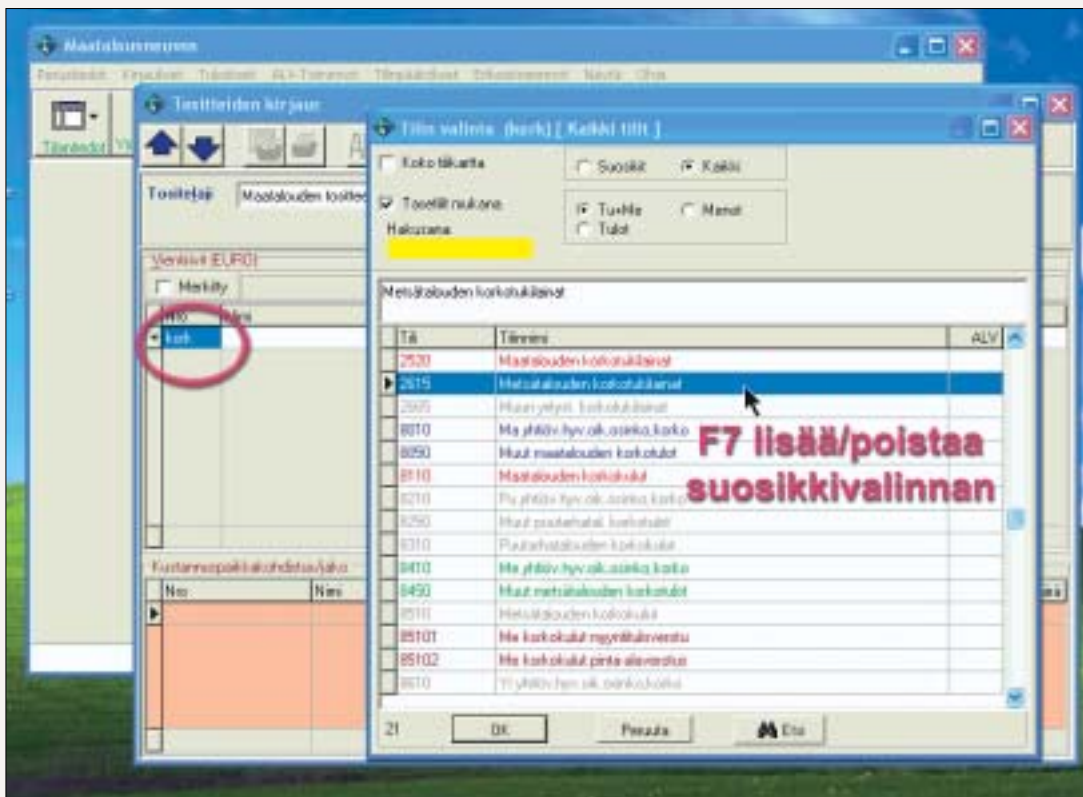

Wakassa Plus-painike avaa tilin etsinnän ikkunan, jossa kohdistus on odottamassa tilin nimestä löytyvää tekstiä. Näkyvien tilien määrä vähenee sitä mukaa kun kirjoitus etenee. Siirtymällä seuraavaan ruutuun voidaan etsiä tilinumeroilla, mutta tällöin näytöllä olevien tilien määrä ei vähene.

Jollei oletuksina olevat valinnat tyydytä, kannattaa Wakan tilikartan hallinnassa käydä merkitsemässä puuttuvat ja siivoamassa tarpeettomat tili käytettyjen listalta. Kun muutettavien lista on pitkä, niin kannattaa muistaa plus-painikkeen liisäävän tilin käytettyihin ja miinus-painike puolestaan poistaa valinnan. Tilikartan hallintaan pääsee myös kirjausten yhteydessä, mutta jos-takin syystä eivät toiminnot sitä kautta useinkaan valitettavasti toimi odotetusti.

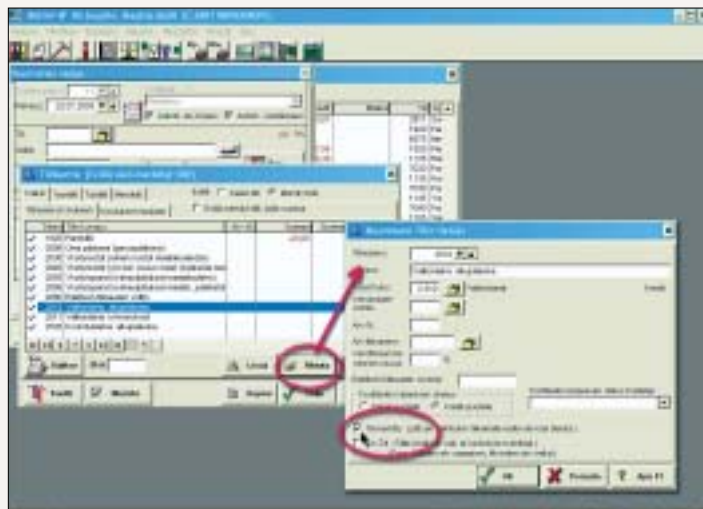

Tilituki Pron yleisimmin käytetyssä yhdenkertaisessa maatalouskirjanpidossa on käytössä vanhempi malleja edustava tilikartta. Lyhyenä se ei juuri kaipaa tilien merkitsemisiä. Hakutoiminto pelaa yksinkertaisesti näppäimistöäkin. Tilinumeroa kaivattaessa painetaan enter-painiketta jolloin tilin valinta avautuu. Antamalla numeroita haku etsii sopivaa tiliä. Siirtymällä nuolinäppäimillä tilien selitteisiin lajittelevat ne aakkosjärjestykseen ja kirjaimia antamalla voidaan etsiä oikeaa tiliä.

Maatalousneuvoksen oivallus on suoraan tilinumerokentästä toimiva tekstihaku, osa tilin nimestä ja enterin painallus avaa tilinvalintaikkunaan löytyneet nimet. Kun tilikartalla olevia nimiä on jouduttu hieman lyhentelemään, niin oikean sanan tai sen osan keksiminen vaatii hieman kekseliäisyyttä. Useimmiten lyhyehkö haku antaa parhaan tuloksen. Vaarana on se, että unohtaa tilien numerot kokonaan. Kaikkein kätevin toiminto on yksityistalouden tilejä tarvittaessa, kirjain tilinumeron edessä on ikävä lisättävä kun muutoin tulee toimeen puolikkaalla näppäimistöllä. Tilinvalintaikkunassa on vielä erilaisia rajausmahdollisuuksia, joilla listalle voidaan saada oikeat tilit esille jollei pikahaku tahdo tuottaa tulosta. Tässä näytössä voidaan tili siirtää saman tien suosikkeihin F7-painikkeella. Samalla painikkeella voidaan vastavasti karsia suosikkien listaa ylimääräisistä tileistä.

AktiiviW:ssä voidaan tilikartasta ottaa esille vain tulot, menot, tasetilit tai kaikki tilit ja jo aiemmin käytetty tili löytyy saldolisten joukosta. Tilejä voidaan kesken kirjauksen käydä merkitsemässä tai poistamassa merkintä tarpeen mukaan työn kesken olevan kirjauksen siitä häiriytymättä.

löytyä valmiita valintoja joilla saa tehtyä esityön, hienosäätö jää joka tapauksessa käyttäjän tehtäväksi. Vaikkei tili olisikaan merkittynä käyttöön tai suosikkeihin, niin kirjauksia tällaisille tileille voi silti tehdä.

Tässä mukana olevista ainoastaan Tilituki Prossa ei ole tällaista järjestelmää, mutta useimmat käyttävätkin siinä yhdenkertaista kirjauskäytäntöä jolle ohjelma tarjoaa vanhaa tuttua lyhyemmän kaavan mukaista tilikarttaa. Lyhyeltä tilikartalta oikean tilin löytäminen on huomattavasti helpompaa, ja Tilituki Prossa on myös niin tilinumeroilla kuin nimilläkin toimiva etsintä.

Kirjaustekniikkaa

Vientien syöttö käy tietysti hiirellä, mutta toimintoihin löytyy uutta puhtia ohjelmissa olevista toimintoistakin. Jollei tilinumeroa muista ulkoa, niin pitkän tililuetelun selaaminen on kiusallista jollei tilejä ole karsinut todella vähiin.

Maatalousneuvoksessa ei tilinumeroita itse asiassa tarvitse edes osata. Tiliä syötettäessä ei kirjoiteta numeroita, vaan osa tilinimestä. Kun tämän jälkeen painetaan enteriä, niin avautuvassa tilinvalintaikkunassa on valmiina kirjoitetun tekstin sisältävät tilit, joista voidaan valita haluttu. Kovin tarkkaan nimeä ei voi eikä kan-

nata kirjoittaa.

Pienellä harjoittelulla oppii, että korkotuloja tai menoja etsittäessä paras avaus on pelkkä kor, harvemmin tarvittujen tilien kohdalla voi silti suoraan plus-näppäimellä avautuvan tilivalinnan työkaluista löytyä enemmän apua.

Wakassa outoa tiliä etsittäessä avautuu samoin plus-painikkeella hakuikkuna, jossa näytölle ovat saatavissa myös käytöstä poistetut tilit. Jos jokin tili osoittautuu usein tarvittavaksi, niin silloin tilikartan hallinnassa se kannattaa käydä asettamassa käyttöön. Tilinumeroita kirjoitettaessa se löytyy silloin myös listoilta hakuikkunassa avaamalla.

Saldolliset tilit

Jo käytettyjen tilien valinta on vie ty pismimmälle AktiiviW:ssä. Mikään ei ole sen kiusallisempaa kuin havaita kirjanneensa osan tositteista eri tilinumerolle kuin oli tarkoitus. AktiiviW:n tilikartta noudattelee pitkälti yhtenäistämistilikarttaa ollen silti huomattavasti lyhyempi, joten selattavia tilejäkin on vain neljäsosa täydellisempiin versioihin verrattuna.

Kun tähän yhdistetään jo käytettyjen tilien näyttö, niin tilit löytyvät ensimmäisten kirjausten jälkeen kohtuullisella vaivalla vaikkei lunttilapun avulla tilinumeroita etukäteen tositteille merkit-

Yhtenäistilikartan useimmiten käytettyjä tilejä

Tilinumero ovat suuntaa antavia ja pätevät suhteellisen hyvin Wakkassa, Maantalousneuvoksessa ja Tililituki Pron kahdenkertaisessa maatalouskirjanpidossa. AtiiviW:n tilikarttaan verrattuna on pieniä heittoja, mutta tili löytyy yleensä hyvin läheltä joitakin puuttuvia tilejä lukuun ottamatta.

Maatalouden tulotilejä

1121	Uudet rakennukset
1131	Koneiden hankintamenot
1134	Koneiden myynti
1138	Käyttöönottamattomat koneet
1151	Salaojien hankintamenot
1410	Maatalouden osuudet ja osakkeet
2240	Maatalouden tasausvaraukset
2510	Valtionlainat
2520	Korkotukilainat
3010	Maidon myynti
3020	Naudanmyynti
3030	Sikojen myynti
3040	Siipikarja kanat ym.
3090	Muut kotieläintulot
3110	Ruis myynti
3120	Vehnä myynti
3130	Ohran myynti
3140	Kauran myynti
3150	Öljykasvit
3160	Perunan myyntitulot
3170	Sokerijuurikkaan myyntitulot
3180	Nurmikasvien myyntitulot
3199	Muut peltokasvit
3310	Konevuokratulot
3350	Tulot muusta maatalouden sivuansiotoinnasta
3370	Muut maatalouden tulot
3511	Yrittäjän pääomatulot maa-aineksen myynnistä
3700-3709	Kotieläintalouden tuotetuet
3710-3719	Kasvin vilj. lisähinnat
3720-3729	Eläintuet
3740-3769	MMM tuet
8010	Yhtiöveron hyvitykseen oikeuttava osinko/korko
8020	Osinkoveron hyvitys
8050	Muut korkotulot

Maatalouden menotilejä:

4010	Kotieläinten hankintamenot
4030	Nautakarjan rehut
4040	Sikojen rehut
4050	Siipikarjanrehut
4120	Eläinlääkekulut
4180	Muut kotieläintalouden menot
4210	Lannoitteet
4220	Siemenet
4240	Kasvinsuojelu
4310	Polttoöljy
4380	Muut tarvike- ja ainemenot
4810	Eläinlääkäri
4840	Maatalouden muu ostettu palvelu
5010	Maatalouden nettopalkat
5440	Sähköt
5460	Jätehuolto
5490	Muut muuttuvat kulut
6060	Kiinteät nettopalkat
6120	Koneiden korjaus/kunnossapito
6140	Rakennusten kunnossapito
6145	Ojien, teiden kunnossapito
6150	Maatalouden vakuutukset
6199	Maatalouden muut kiinteät kulut
6181	Puhelinkulut
6182	Koulutus menot
6184	Lehdet, kirjallisuus
6186	Atk, toimistokulut
6191	Tiemaksut
8110	Korkokulut
9800	Ennakkoverot

Metsätalous

Tulotilejä

1231	Metsätalouden koneiden hankinta
1241	Metsäojien hankintamenot
1251	Metsäteiden hankintamenot

3410	Pystykaupat
3420	Hankintakaupat
3480	Muut metsätalouden tulot

Menotilejä

5210	Metsätalouden nettopalkat
5690	Muut metsätalouden muuttuvat kulut
6520	kaluston kunnossapito
6530	Metsätalouden pienkalusto
6550	Metsätalouden vakuutusmaksut
6599	Metsätalouden muut kiinteät kulut
6575	Metsänhoitomaksu
8510	Metsätalouden korkokulut